

Overweging bij Ezechiël 2,2-5 en Marcus 6,1-6

4 juli 2021

Het is een wonderlijke tekst, die we vandaag hebben gelezen. Wonderlijk, al was het maar omdat er geen wonderen in voorkomen. *Behalve dan een klein aantal zieken dat hij genas door hen de handen op te leggen.* Noem dat maar niets, noem dat maar géén wonderen. Wonderlijk hoor.

Maar het begint al met de eerste zin: *In die tijd ging Jezus vandaar weg om zich naar zijn vaderstad te begeven en zijn leerlingen gingen met hem mee.* Waarom wordt dat expliciet vermeld, dat zijn leerlingen met hem meegingen? Dat deden ze toch altijd? Of heeft dat misschien iets te maken met het feit dat Jezus waarschijnlijk van tevoren al aanvoelt dat zijn optreden in Nazareth op weinig zal uitlopen? Hij zegt immers na afloop tot hen: *Een profeet wordt overal geëerd, behalve in zijn eigen stad.* Het is al een bekend spreekwoord in die tijd. Wil Hij zijn leerlingen laten zien dat het geen tovenarij is wat Hij doet, geen trucje dat overal werkt en overal slaagt, ongeacht de omstandigheden?

Dan de reactie van de toehoorders. Die begint met: *Wat is dat voor een wijsheid die Hem geschonken is? En wat zijn dat voor wonderen die zijn handen verrichten?* Ze zijn verbaasd, ze weten niet goed wat hen overkomt, ze hebben hun positie nog niet bepaald maar zijn... overrompeld. Maar die reactie slaat al snel om: *Is dat niet de timmerman, de zoon van Maria en de broer van Jakobus en Jozef en Judas en Simon?* Nu is het duidelijk wat men van Jezus vindt: doe maar gewoon, dan doe je al gek genoeg. We kennen jou nog van toen je nog een klein broekie was, jongen, en we weten dat je prachtige tafels en stoelen kunt maken. Was daar maar gewoon mee doorgedaan, dan was je nu niet zo naast je schoenen gaan lopen. En zij namen aanstoot aan hem. Het Griekse woord dat daar gebruikt wordt is *scandalum*, struikelblok. Ze struikelden over hem. Ze konden er niks mee, met wat Hij zei en deed. En waarom? Misschien wel omdat hij hen té nabij stond.

Tot dusver het verhaal. En dan nu... naar ons.

Want dat gezegde over de profeet die overal geëerd wordt behalve in zijn eigen stad... dat zijn nu, misschien wel wij. Waar zijn mensen vertrouwd met Jezus dan hier, in de kerk? Waar denken mensen stilzwijgend wel te weten waar het om gaat? Luisteren we soms niet meer echt omdat we die tekst nu al zó vaak gehoord hebben dat we ervan overtuigd zijn dat we echt wel weten wat de betekenis ervan is? Wat doet Hij ons eigenlijk nog, die Jezus van Nazareth? Zijn er hier nog wonderen te verrichten?

Misschien helpt het om te bedenken dat Jezus geen lid is van de kerk. Hij is niet één van ons, geen ouwe-jongens-krentenbrood. Hij zal altijd de Ander blijven, de man van God. Steeds weer mogen wij ons uitgedaagd voelen door zijn woorden en zijn leven. Ook als we denken "nou nou, iets minder mag toch ook wel" – juist dan zijn we aan zet om te onderzoeken wat het in ons is dat schuurt, wat niet mee wil, wat in de weerstand gaat. Geloof moet steeds opnieuw worden bevochten op ons ongelooft, op ons gebrek aan vertrouwen.

Want we zien hier dat Jezus' mogelijkheden niet onbegrensd zijn. En wij vormen zelf die grens. De wisselwerking tussen het ongeloof van de toehoorders in de synagoge van Nazareth en Jezus' onvermogen om iets te bewerkstelligen, is veelzeggend:

Als wij er niet in geloven, dan kan Jezus ook niks beginnen.

Als wij ons neerleggen bij hoe het is, zal er nooit wat veranderen.

Als wij denken dat de waarheid niet groter is dan onze versie daarvan, zal ons perspectief nooit verbreden.

Als wij menen dat de mislukkingen in ons leven zeggen wie wij zijn en onze tekortkomingen de grenzen aangeven van onze mogelijkheden, dan zullen we nooit groeien.

We hoeven ons daar niet schuldig over te voelen. We zijn in goed gezelschap. Oftewel: we zijn niet anders dan de mensen van het volk van Israël waarover in Ezechiël al wordt gezegd dat ze nukkig en opstandig en weerbarstig zijn. Zo zijn mensen nu eenmaal vaak, door de eeuwen heen en nu dus ook.

Maar: we hoeven niet zo te zijn. De Deense filosoof Søren Kierkegaard zei het al: de deur van het geluk gaat naar binnen open. Om gelukkig te worden, zullen we zelf in actie moeten komen. We kunnen alleen maar zélf tegengas geven tegen onze weerstand. Om meer ruimte te maken voor onszelf en de ander, meer ruimte te maken voor God, moeten we die deur dus wel echt zélf open doen. Als God aanklopt, zullen we zelf thuis moeten geven. Anders gebeurt er niets. Dan kan Jezus geen wonderen verrichten.

En voor die verandering hoeft u heus niet uw hele leven op de kop te zetten. Dat kan in kleine dingen. Onze angst op het spoor komen en daar vertrouwen tegenover zetten, heel bewust. Kan ik niet? Kan ik wel. Lukt nooit? Ik ga het toch proberen. Want u weet het, die kleine dingen zijn als een mosterdzaadje, dat groeit en groeit tot het schaduw geeft en de vogels erin kunnen wonen.

Liesbeth Jansen